

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ХЕНРИ МУР
(1898 - 1986)

Каталог изложбе

Нови Сад, 1998

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

28

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Светличић и Људмила Ивас

О ХЕНРИЈУ МУРУ

Од своје једанаесте године знао сам да ћу постати вајар иако су сва моја браћа и сестре отишли у учишћеље. Сећам се као данас како су ми причали о Микеланђелу. То је на мене утицало и до те мере подгрејало моју машину да сам тражио од оца да ми из библиотеке донесе енциклопедије, одакле сам жудно утијао прве податке о том највећем вајару. Ја сам имао срећно детињство и породични живописни регистар и хармоније.

(Хенри Мур)

Хенри Мур рођен је 1898. године у Каслфорду у породици рудара и земљорадника. Пре но што се определио за скулптуру био је учитељ у свом родном месту. Године 1917. одлази на фронт у Француску, одакле се враћа рањен. Након Првог светског рата студира скулптуру у Уметничкој школи у Лидсу и Краљевском колеџу за уметност у Лондону. По завршеним студијама постаје професор скулптуре на овом колеџу, а потом предаје на Уметничкој школи Челси. Прву самосталну изложбу приредио је у Лондону 1928. године. Године 1941. имао је прву ретроспективну у Лидсу, а за њом следи низ значајних ретроспектива (Њујорк, 1946; Лондон, 1951; Сао Паоло, 1953 итд.) које су утврдиле његову међународну репутацију. Добитник је најзначајнијих међународних награда (Бијенале у Венецији, Међународни Бијенале у Сао Паолу, итд.). Био је члан многих академија наука и уметности, а за иностраног члана САНУ изабран је 1976. године.

(Олга Јеврић, 1986)

Дуго после расанка са вајаром Хенријем Муром у његовом селу Пери Грину чини вам се да све оно што сте видели и осетили, све хтело-не хтело носи неки његов печат: од стена и докова на пристаништу у Доверу, жбуња и дрвећа покрај пута обраслих у бршљан, оних ниских редова сеоских кућа од поцрнеле опеке, па чак и оних туђих ствари, из туђих култура у Британском музеју - египатских саркофага, црначких тотема из средње Африке, ацтечких маски и лежећих фигура Маја, Фидијиних тимпанонских скулптура са Партенона, рељефа из Ниниве; чак и два стара, препотопска гаврана што нас прате на поласку, она два гаврана што, најзад, пробише неакустичну, скоро подморску тишину ћутљивог енглеског пејсажа...

Од Лондона до Муровог села Пери Грина свега је стотину миља, али ова готово волшебна лавиринтска игра кроз урбану прашуму наше цивилизације на неки начин, ипак, чини једну врсту задовољства, јер у овом случају одлаже и продужава жељу сусрета са сигурно једним од највећих живих ликовних уметника данашњице.

Хенри Мур стоји испред бело окречене куће у Пери Грину и наједном ми, у својој пругастој кошуљи и дугачкој кецељи уредно везаној узицом око струка, личи на неког педантног, доброћудног сеоског бакалина.

Само очи готово тегет, као две ките љубичица, и живе као море, одају унутрашњу ватру и одударају од тишине потпуно денфованог предела. Доцније се тај утисак толико мења да његова потпуно седа коса, његових седамдесет седам снажних година, сигурна и реалистична биста, подсећају на драгоцену римски новчић, још племенитији од дуге употребе и протеклог времена.

(Стеван Станић, 1975)

Зашто би Мур правио оно што очекујете да видите? Гледајући на скулптуру направљену од неке врсте камена, или

дрвета, замислите је у виду безизражајног комада, непокретну, мртву тежину и вајара са алатом који започиње свој рад. Његов проблем је да удахне живот у те материјале; не да их одбаци стварајући нешто због чега бисте заборавили да је то камен и дрво, већ да их претвори у жива бића, а да притом не изгубе своје основне квалитете, напротив да их још истакне. Покушај да се створе потпуне илузије меког ткива или имитирају квалитети који остају само на површини, представљају неверство према природи материјала. „Верност материјалу“ је једна од Мурових максима. Ова верност природи материјала је део његовог осећања за саму природу. Он се не одушевљава само структуром људске фигуре, већ и обликом свих природних ствари и структурном историјом коју оне преносе.

(Сер Филип Хонди, 1968)

Да је Мур био задовољан традиционалним хуманизмом, он уметност вајарства не би био повео даље од тачке где су је оставили Родин и Мајол. Али, у складу са другим великим уметницима нашег доба - пре свега Пикасом и Клеом - он се одважио да трага испод равнине свести за оним архетипским облицима, који представљају живот у најдубљим његовим скровиштима и најснажнијим манифестацијама. Права разлика модерног покрета у уметности, разлика која ту уметност потпуно одваја од грчко-римске и ренесансне традиције, јесте у том новом открићењу. Модерни се уметник одважио - а нико није јасније него Мур изразио своје намере у овом смислу - да напусти идеал лепоте и да на његовом месту устоличи идеал животности.

(Херберт Рид, 1965)

Хенри Мур је веома модеран и истински уметник у том смислу што и свесно непрекидно одржава корак са својом интуитивном уметношћу. Хенри Мур је изврстан теоретичар. Ко жели да се обавести о модерној скулптури, о односу органских

и конструктивних склопова, о "спиритуалном виталитету", о улози димензија, о скулпторовим учитељима, о облацима, о стенама, о шкољкама, о геометрији, не може се обратити извору мудријем од Хенрија Мура. Нарочито кад пише о запреминама тела, Мур се већ опасно приближава томе да заиста зна шта чини. Тим примицањем он себе доводи у опасност да се заустави на високом степену реализације знања, на серији својих дела.

(Каталин Кемењ, 1946)

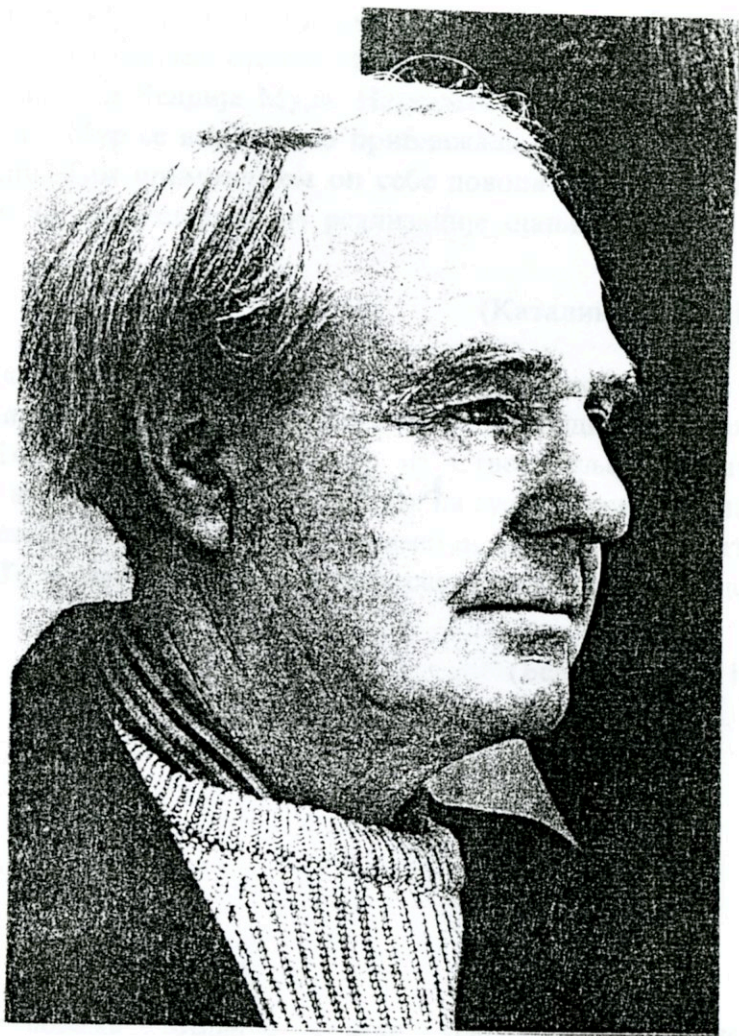
Микеланђело је у *Сиварању* приказао искакање искре духа из кажипрста Господа. Господов прст не додирује Адамову руку. То је напетост. Оно што из Створитеља прескаче у човека, невидљиво је. Ни блесак духа на сусрету три врха игле у Муровом делу *Три иљачке* није приметан, али сви знају шта се збива. То је оно што каже Платон, светлост се пали у људском смислу.

(Бела Хамваш, 1963)

***

Библиотека Мајнице српске ирредила је, иоводом *стогодишњице рођења, изложбу о Хенрију Муру. Отворена је од 1. до 31. јула 1998. године у вијетринама исьред Свечане сале Мајнице српске, а коришћене су књиже из збирки Библиотеке.*

КАТАЛОГ

Henry Moore

ЛИТЕРАТУРА

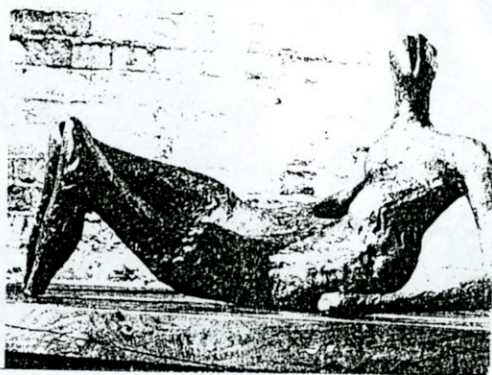
1. Henry Moore / Herbert Read. U: The philosophy of modern art : collected essays / Herbert Read. - London : Faber and Faber, 1952, Str. 195-215.
2. Heads, figures and ideas / Henry Moore. - London : George Rainbird ; Greenwich : The New York Graphic Society, 1958. - [2] lista s tablama, [62] str.

Лежећа фигура, 1937

3. Art now / by Herbert Read. - London : Faber and Faber, 1960. - 131 str., 192 str. s tablama reprodukcija
4. Henry Moore / John Russell. - London : Marlborough Fine Art, 1961. - [86] str.
5. Enciklopedija likovnih umjetnosti. 3, Inj-Portl. - Zagreb : Jugoslavenski leksikografski zavod, 1964. - 714, [90] str. s tablama, [4] presavijena lista
6. A Dictionary of art and artists / Peter and Linda Murray. - London : Thames and Hudson, 1965. - XV, 464 str.

7. Henri Mur : jedinstvo spoljnog i unutarnjeg / Oto Bihalji-Merin. U : Graditelji moderne misli : u literaturi i umetnosti / Oto Bihalji-Merin. - Beograd : Prosveta, 1965. - Str. 235-255.
8. Henry Moore / Herbert Read. - London : Thames and Hudson, 1965. - 284 str.
9. Henry Moore on sculpture / edited with an introduction by Philip James. - London : Macdonald, 1966. - 293 str.
10. Henri Mur / tekst Džon Rasel. - Beograd : Nolit, 1967. - [12]str., 24 lista s tablama

Лежећа фигура, 1957

11. Општа историја уметности / Ђина Пискел. - Београд : "Вук Караџић", 1969. - 3 књ. (237; 237; 239 стр.)
12. Henry Moore / Herbert Read. - Beograd : Jugoslavija, 1970
13. Moore / Dávid Katalin. - [2. kiad.]. - [Budapest] : Corvina, 1973. - 30 str., 52 str. s tablama
14. Istorija moderne umetnosti / H. H. Arnason. - Beograd : Jugoslavija, 1975. - 661 str.
15. Phaidon dictionary of twentieth - century art. - Oxford : Phaidon Press, 1977. - 420 str.

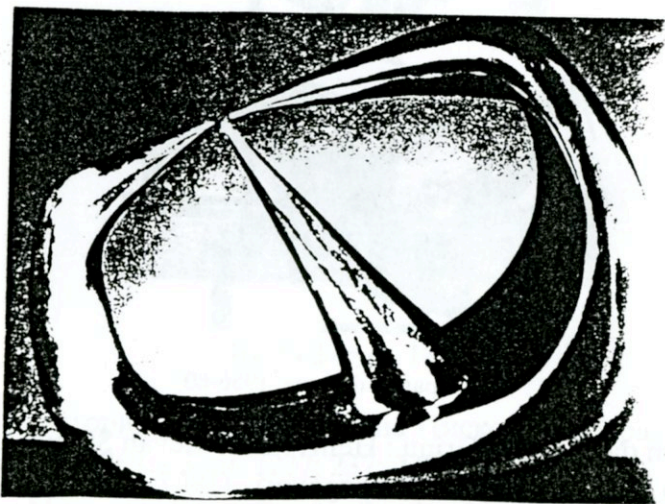
16. Umetnost i njena istorija / E. H. Gombrih. - Beograd : Nolit, 1980. - 585 str.
17. Three points Henri Mur / Bela Hamvaš ; s mađarskog preveo Sava Babić. U: Polja, Novi Sad. - ISSN 0032-3578. - 32, 330-331 (1986), Str. 378.
18. Хенри Мур (Henry Moore) / [Олга Јеврић]. - Београд : [б. и.], 1987. - Стр. 547-548. - П.о. : Годишњак Српске академије наука и уметности за 1986; књ. 43.

Усправна фигура, 1956-60

19. Sedam dana u Peri Grinu : Henri Mur / Stevan Stanić. U : Stara garda : ličnosti, putovanja, razgovori : (1967-1987) / Stevan Stanić. - Novi Sad : Književna zajednica Novog Sada, 1989. - Str. 16-25
20. World art treasures / general editor Geoffrey Hindley. - London : Spring Books, 1989. - 320 str.
21. De Geschiedenis van de kunst / [redactie Bernard S. Myers, Trewin Copplestone]. - [4de druk]. - Alphen aan den Rijn : Atrium, 1990. - 944 str.

22. Histoire de l'art / H.W. Janson avec la collaboration de Dora Jane Janson. - [6 éd. française]. - [Paris] : Ars Mundi, 1990. - 767 str.
23. Istorija umetnosti / H. W. Janson u saradnji sa Dorom Jane Janson. - [10. prošireno i dopunjeno izd.]. - Beograd : Prosveta, 1994. - 611 str.
24. Хенри Мур / Каталин Кемењ ; превео с мађарског Сава Бабић. У: Летопис Матице српске. - ISSN 0025-5939. - 170, 453, 3 (март 1994), стр. 358-368.
25. Skulptor голе prirode Henry Moore / Dimitrije Bašičević. U : Oglеди / Dimitrije Bašičević. - Novi Sad : V. Bašičević ; Beograd : Biblioteka grada Beograda, 1996. - Str. 217-218.

Три тачке, 1939-1940

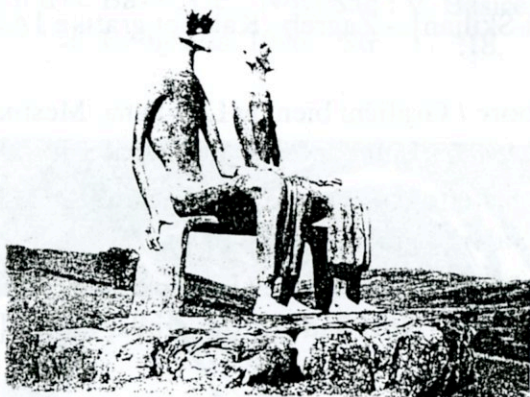
КАТАЛОЗИ

26. Henry Moore / [organizator izložbe] Kulturni centar Beograda. - Beograd : Kulturni centar, 1968. - [10] str.
27. Henry Moore / [urednik Aleksander Bassin. - Slovenj Gradec : Umetnostni paviljon, [1979]. - [14] str.
28. Henry Moore / [katalog priredila i predgovor napisala Renata Gotthardi-Škiljan]. - Zagreb : Kabinet grafike JAZU, 1983. - [10] str.
29. Henry Moore / Grafični bienale Ljubljana, Mestna galerija 25.5.- 18.6.1983. - Ljubljana : Moderna galerija, 1983. - 46 str.
30. 40 godina britanske skulpture / [fotografije A.C.Cooper]. - Zagreb : Galerije grada, 1986. - 16 str.
31. 40 godina britanske skulpture / [autor izložbe i kataloga Britanski savet. - Novi Sad : Muzej grada, 1986. - [10] str.

ФАКСИМИЛИ И ФОТОГРАФИЈЕ

32. Хенри Мур, 1909
33. Родна кућа Хенрија Мура, у Каслфорду, у Улици Раундхил Роуд бр. 30
34. Хенријев отац Рајмонд Спенсер Мур, 1871
35. Хенријева мајка Мери Мур
36. Хенри Мур као борац у 15. лондонском пуку, 1917
37. Мур као студент, 1926

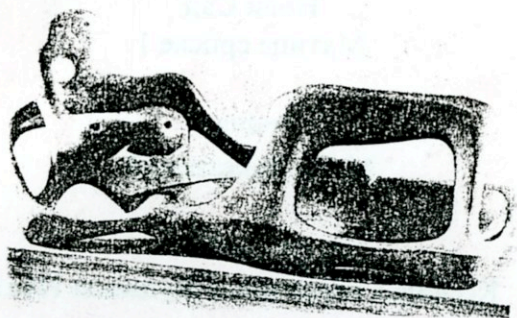
38. Хенри и Ирина Мур после њиховог венчања, 1929
39. Хенри Мур са ћерком Мери, 1950
40. Породична кућа Мурових у Пери Грину
41. *Композиција*, 1931
42. *Пишца-корџа*, 1939
43. *Три џачке*, 1939-40
44. *Мадона и дете*, 1943-44

Краљ и краљица, 1952-53

45. *Породична зруја*, 1949
46. *Шлем-глава бр. 2*, 1950
47. *Три сџојеће фигууре*, 1953
48. *Усџравни унутџрашњи и сџољашњи облици*, 1953-54
49. Скица за стојећу фигуру, 1954
50. Скица главе, 1954
51. *Усџравни моџив бр. 1*, 1955-56
52. *Фигура која седи џред закривљеним зидом*, 1956-57

53. Студија за УНЕСКО (бр. 1), 1957
54. Студија за УНЕСКО (бр. 2), 1957
55. Скица за лежећу фигуру, 1957
56. *Загрљај*, 1957
57. *Жена*, 1957-58
58. *Лежећа фигура*, УНЕСКО, Париз, 1957-58
59. *Ајџомски комад*, 1964

Лежећа фигура, 1945

60. *Тросмерни комад бр. 2 (Сирелац)*, 1964
61. *Лежећа фигура*, Линколн центар, Њујорк, 1963-65
62. Хенри Мур у атељеу за макете

ХЕНРИ МУР

1898 - 1986

Издавач

Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник

Миро Вуксановић

АУТОРИ КАТАЛОГА

Ксенија Светличић и Људмила Иваз

ПРИПРЕМА

Тихомир Светличић

ТИРАЖ

110 примерака